

Sygn. akt **XXVII Ca 2545/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Robert Zegadło (spr.)
Sędziowie:	SO Ewa Kiper SR del. Renata Drozd-Sweklej
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Andrychowicz

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2017r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. Ł.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt II C 1656/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) S.A w W. na rzecz M. Ł. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSR (del) Renata Drozd-Sweklej SSO Robert Zegadło SSO Ewa Kiper

Sygn. akt XXVII Ca 2545/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 09 lutego 2015 roku M. Ł., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A w W. na rzecz powoda kwoty 1.079 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2014 roku do dnia zapłaty, a także o przyznanie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Nakazem zapłaty z dnia 24 marca 2015 roku wydanym w postępowaniu upominawczym referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu przyznał, iż doszło do opóźnienia wskazanego rejsu nie usprawiedliwiając tej okoliczności. Jednocześnie podniósł, iż wyrażenie w walucie polskiej dochodzonego świadczenia z Rozporządzenia nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie nr 295/91 (zwanego dalej Rozporządzeniem nr 261/2004) jest sprzeczne z art. 358 k.c.

W dalszym toku postępowania powód podtrzymywał swoje żądania i twierdzenia zawarte w pozwie, a następnie zmodyfikował powództwo żądając zasądzenia od pozwanego z tego samego tytułu tego samego świadczenia wyrażonego w euro, tj. 250 euro wraz z ustawowymi odsetkami wskazanymi w pozwie oraz kosztami zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w sprawie sygn. akt II C 1656/15 zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. Ł. kwotę 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 listopada 2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. Ł. kwotę 227 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawą wydania powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania dokonane przez Sąd Rejonowy:

M. Ł. w dniu 13 października 2014 roku miał zaplanowany lot o numerze (...) na trasie W.-K. z zaplanowanym przylotem do portu docelowego o godzinie 14:00. Powyższy lot był realizowany przez przewoźnika lotniczego - (...) S.A. w W.. Samolot wystartował ze znacznym opóźnieniem i dotarł do lotniska docelowego o godzinie 22:35. Opóźnienie w stosunku do planowanego lądowania wyniosło 8 godzin 35 minut.

W toku postępowania reklamacyjnego M. Ł. w dniu 06 listopada 2014 roku przesłał za pośrednictwem platformy informatycznej do przewoźnika (...) S.A reklamację informując o znacznym opóźnieniu lotu (...) na trasie W.-K. z dnia 13 października 2014 roku oraz wezwał go do zapłaty odszkodowania za opóźnienie w kwocie 250 euro w terminie 14 dni od otrzymania wezwania.

(...) S.A. odmówił wypłaty odszkodowania M. Ł., powołując się na nadzwyczajne okoliczności opóźnienia lotu w postaci przyczyn technicznych.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy a także na podstawie art. 229 i 230 k.p.c.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w części.

W swoim uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że zarządzeniem wstępnym sprawa została skierowana do rozpoznania w oparciu o przepisy o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ - art. 505¹⁴ k.p.c.) jednakże z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych nie wynika, żeby zaistniały przesłanki art. 505¹ k.p.c. nakazujące stosowanie wymienionych przepisów. Podstawą żądania w przedmiotowych sprawach jest Rozporządzenie nr 261/2004 wsparte interpretacją dokonaną przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości wyrokiem z dnia 19 listopada 2009 roku (C-402/07 i C-432/07). Konsekwencją tych regulacji jest ponoszenie przez pozwanego jako przewoźnika lotniczego odpowiedzialności na zasadzie ryzyka wobec każdego z pasażerów za znaczne opóźnienie w realizacji lotów pasażerskich. Wysokość odszkodowania za opóźnienie realizacji lotów została ukształtowana ryczałtowo, jedynym kryterium wpływającym na wysokość ryczału jest długość lotu mierzona po ortodromie.

Sąd Rejonowy w swoich rozważaniach uznał, że podstawą roszczenia jest zdarzenie inne niż umowa, tj. poniesienie przez pasażera straty czasu na skutek odpowiednio dużego opóźnienia lotu, a nie zawarta umowa, która choć w sensie faktycznym zawsze poprzedza powstanie roszczenia, to po pierwsze nie stanowi podstawy dochodzenia

odszkodowania, a po drugie wierzycielem i dłużnikiem świadczenia określonego w rozporządzeniu może być podmiot inny niż strona umowy. Ponieważ sprawa nie powinna być prowadzona w postępowaniu uproszczonym, na rozprawie w dniu 20 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy postanowił uchylić wspomniane zarządzenia wstępne.

Następnie Sąd Rejonowy omówił zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźniony lot uregulowane przepisami unijnymi Rozporządzeniu (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91. W swoim uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że uwzględnieniu powództwa nie stał na przeszkodzie fakt, iż początkowo zostało ono oznaczone w walucie krajowej a następnie w walucie euro albowiem zmiana wyłącznie waluty roszczenia nie stanowi zmiany powództwa w rozumieniu art. 193 k.p.c., lecz zmianę sposobu jego wyrażania. A nawet gdyby przyjąć, że nastąpiła zmiana powództwa, to w obliczu prowadzenia sprawy z pominięciem przepisów dotyczących postępowania uproszczonego - nie ma ona istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu szeroko zakreślony przez ustawodawcę zakres dopuszczalnych sposobów spełnienia świadczenia przewidzianego w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 261/2004, wyraża wolę normodawcy, aby następowało to w sposób jak najbardziej elastyczny, stosownie do zgodnej woli stron w tym zakresie, a zwłaszcza pasażera. Zdaniem Sądu I instancji nie ma podstaw do przyjęcia, że zostało w Rozporządzeniu zastrzeżone spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej, tj. w euro. W ocenie Sądu Rejonowego, wyrażenie kwoty odszkodowania w tej walucie przez ustawodawcę europejskiego było normalnym następstwem faktu, iż waluta euro jest walutą obowiązującą w większości krajów Unii Europejskiej. To jednak nie wyklucza - za zgodą pasażera - aby zostało wypłacane również w innej walucie krajowej.

Z tych wszystkich względów Sąd Rejonowy uznał, że powodowi należy się zryczałtowane odszkodowanie przewidziane w art. 7 ust. 1 pkt a Rozporządzenia nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, w niekwestionowanej wysokości 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie począwszy od dnia 21 listopada 2014 r. do dnia zapłaty. Żądanie zasądzenia odsetek przed tym dniem podlegało oddaleniu jako niezasadne, co znalazło wyraz w punkcie II. wyroku.

Apelację do powyższego orzeczenia wniósł pozwany zaskarżając powyższe orzeczenie w części tj. w pkt I i III, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi:

- naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 233 w zw. z art. 505¹ pkt 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez dokonanie błędnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, tym samym uznanie, że powoda i pozwanego nie łączyła umowa transportu lotniczego zawarta na przelot na trasie W.-K. w dniu 13 października 2014r., co w konsekwencji doprowadziło do rozpoznania sprawy w trybie zwykłym i niezastosowania trybu uproszczonego, podczas, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosków przeciwnych.

-naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 505⁴ kodeksu postępowania cywilnego poprzez jego niezastosowanie i uwzględnienie zmiany powództwa zgłoszonej przez pełnomocnika powoda w piśmie z dnia 2 listopada 2015r., podczas gdy w postępowaniu prowadzonym w trybie uproszczonym niedopuszczalna jest zmiana powództwa.

- błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez wyprowadzenie przez Sąd logicznie błędnego wniosku, iż zmiana żądania pozwu z waluty wyrażonej w złotych polskich na walutę euro stanowi jedynie zmianę sposobu naliczenia roszczenia, a nie zmianę powództwa, podczas gdy prawidłowa ocena stanu faktycznego prowadzi do wniosków przeciwnych, tj. pełnomocnik powoda w piśmie z dnia 2 listopada 2015 r. dokonał zmiany powództwa.

Na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa,
- zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego od powoda na rzecz pozwanej, według norm przepisanych.

Ewentualnie, na wypadek stwierdzenia, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy lub gdy wydanie wyroku wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. apelujący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w Warszawie przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Odpowiedź na apelację złożyła strona powodowa wnosząc o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przypisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wstępnie zaznaczenia wymaga, że Sąd I instancji w sposób prawidłowy zgromadził w sprawie materiał dowodowy, a następnie w sposób niewadliwy dokonał jego oceny. W konsekwencji ustalił stan faktyczny, odpowiadający treści tych dowodów. Tym samym Sąd Okręgowy przyjął go za własny. W sytuacji bowiem, gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, gdyż wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37 Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83).

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżone postanowienie odpowiada prawu. Wprawdzie skarżący w złożonej apelacji słusznie zauważa, że powództwa wynikające z Rozporządzenia nr 261/2004 - dotyczące skutków opóźnień w lotach - są sprawami podlegającymi co do zasady rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, niemniej jednak Sąd Rejonowy miał prawo odstąpić w konkretnej sprawie od tego trybu rozpoznania sprawy stosując art. 505⁷ k.p.c. Zatem wprawdzie Sąd Rejonowy nieprawidłowo uzasadnił zmianę trybu uznając, że omawiane sprawy generalnie nie podlegają rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, niemniej jednak decyzja w tym zakresie może zostać uznana za prawidłową ze względu na indywidualny charakter sprawy, który przemawia za jej rozpoznaniem w trybie zwykłym. Przy tym Sąd Okręgowy związany jest postanowieniem Sądu Rejonowego o rozpoznaniu sprawy w trybie zwykłym. Jednocześnie Sąd Okręgowy zauważa, że skarżący w treści wniesionej apelacji nie powołał się na przepis art. 380 k.p.c., na podstawie którego, takie niezaskarżalne orzeczenie Sądu Rejonowego podlegałoby kontroli Sądu II instancji.

W ocenie Sądu Okręgowego, stosowane co do zasady w omawianych sprawach postępowanie uproszczone, które z mocy ustawy (co słusznie zauważa skarżący), jest obligatoryjne dla określonej kategorii spraw, nie może ograniczać proklamowanych w Rozporządzeniu nr 261/2004 praw strony dochodzącej żądań wywodzonych z tegoż Rozporządzenia. Gdyby przyjąć, że niedopuszczalność zmiany żądania w postępowaniu uproszczonym zawsze i bezwzględnie wymaga wytoczenia nowego powództwa, to takie proceduralne przeszkody - de facto uniemożliwiające skuteczną i szybką realizację wynikającego z Rozporządzenia prawa pasażera - należałoby uznać za niezgodne z zasadami prawa europejskiego, zwłaszcza w sytuacji gdy orzecznictwo przyjęło krótki – roczny termin przedawnienia. Zgodność prawa krajowego z prawem europejskim jest dodatkowym argumentem za przyjęciem, że w tego rodzaju sprawach w razie zgłoszenia zmiany żądania uzasadnione może być zastosowanie art. 505⁷ k.p.c.

Jednocześnie Sąd Okręgowy zauważa, że gdyby z kolei uznać, że omawiana decyzja procesowa Sądu I instancji była wadliwa i czynność procesowa w postaci zmiany żądania była nieskuteczna, to wówczas w ocenie Sądu odwoławczego zasadne byłoby zasądzenie należności dochodzonej pierwotnie w złotych zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej z urzędu.

SSR (del) Renata Drozd-Sweklej SSO Robert Zegadło SSO Ewa Kiper